

28 ta' Lulju, 1987

Imhallfin: -

S.T.O. Carmelo Schembri LL.D. - President

Onor. Hugh Harding B.A., LL.D., F.S.A., F.R.Hist.S.

Onor. Carmelo A. Agius B.A., LL.D.

Wilfred Mamo u Albert Mamo bhala Diretturi u in rappreżentanza tas-soċjetà *Galdes & Mamo (Insurance) Ltd.*, u dina bhala aġent assikuratriċi estera *Royal Insurance Company Ltd.*, surrogata fid-drittijiet ta' l-assikurat tagħha d-ditta *Farlaw Trading Agency*

versus

Henry Gauci Borda bhala *managing director* u rappreżentant tad-ditta *Wings Travel* u Godwin Abela u John Cavallo għan-nom u in rappreżentanza tas-soċjetà "*The Cargo Handling Limited*"

Merkanzija - Danni - Nuqqasijiet - Tally Sheet

Kawża mill-attur assikuratur fejn fittex għal danni konsistenti min-nuqqas ta' merkanzija. Il-Qorti ta' l-Appell ikkonfermat is-sentenza ta' l-ewwel Qorti fis-sens illi r-responsabbiltà kienet attribwibbli lis-soċjetà konvenuta Cargo Handling Co. Limited.

Il-Qorti: -

Rat iċ-ċitazzjoni ppreżentata fl-Onorabbli Qorti tal-Kummerċ li biha l-atturi *nomine*, wara li ppremettew li d-ditta *Farlaw Trading Agency* importat gewwa Malta tmienja u tletin (38) cartons ta' merkanzija "*Baby knitwear*" mill-Italja kif jirriżulta mill-*Cargo Invoice Dok. A*, li għall-iskop ta' l-importazzjoni d-ditta importatriċi kkuntrattat mad-ditta

konvenuta *Wings Travel* biex tipprovdi trasport għal din il-merkanzija minn bieb il-fabbrika l-Italja sal-moll ta' Malta kif jirrizulta mill-ittra tad-ditta *Farlaw Trading Agency* lid-ditta konvenuta Dok. B, li wara li l-merkanzija waslet Malta u giet skarikata fil-port u kkonsenjata lir-riċevitur mis-soċjetà konvenuta *The Cargo Handling Co. Ltd'*, ir-riċevitur sab *carton* shiha nieqsa u hames *cartons* oħra miftuħin b'diversi biċċiet ta' lbies neqsin kif jiġi ppruvat fit-trattazzjoni tal-kawża, li għalhekk is-soċjetà attriċi fil-kwalità indikata, kif kienet obligata, hallset lill-istess importatur is-somma ta' erba' mija disa' u diġhin lira (Lm499), bħala kumpens għal dan in-nuqqas u għalhekk giet issurrogata fid-drittijiet ta' l-importatur (Dok. Ċ) u li l-konvenuti *nomine*, jew min minnhom, huma responsabbli għan-nuqqas fuq indikat, talbu li l-konvenuti *nomine*, jew min minnhom, għar-raġunijiet premissi (1) jiġu ddikjarati responsabbli għan-nuqqas fuq indikat u (2) jiġu kkundannati minn din il-Qorti jhallsu l-atturi *nomine* s-somma ta' Lm499 u bl-interessi ta' sitta fil-mija (6%) mid-data tal-pagament in rifużjoni tal-pagament magħmul mill-attur *nomine* fiċ-ċirkostanzi u minhabba l-obbligi hawn fuq premissi, - bl-ispejjeż kontra l-konvenuti *nomine*;

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenuti Godwin Abela u John Cavallo *nomine* (fol. 8) li biha eċċepew illi t-talbiet attriċi inkwantu diretti kontra s-soċjetà *The Cargo Handling Co. Ltd.*, huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċhuda bl-ispejjeż *stante* li s-soċjetà *The Cargo Handling Co. Ltd.*, ikkonsenjat il-merkanzija "*de quo*" fl-istess ammont li hija rċevietu;

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenuti Henry Gauci Borda *nomine* li biha eċċepixxa illi t-talbiet attriċi inkwantu diretti kontra tiegħu huma infondati fid-dritt u fil-fatt *stante* li huwa

mhux responsabbli għad-danni rreklamati u illi f' kwalunkwe każ u mingħajr preġudizzju għal premess l-ammont mitlub huwa esagerat;

Rat is-sentenza mogħtija mill-Onorabbli Qorti tal-Kummerċ fis-26 ta' Frar, 1985, li biha dik il-Qorti laqgħet it-talbiet ta' l-attur fil-konfront biss tas-soċjetà konvenuta *Cargo Handling Co. Ltd.*, u għalhekk 1) iddikjarat lill-istess soċjetà konvenuta unikament responsabbli għan-nuqqas u ħsara msemmi fiċ-ċitazzjoni u 2) ikkundannat lill-istess soċjetà konvenuta tħallas lill-atturi *nomine s-somma* ta' Lm499 bl-interessi ta' 6% mid-data tal-pagament in rifużjoni tal-pagamenti magħmula mill-atturi *nomine* fiċ-ċirkostanzi u dan għar-raġunijiet imsemmija fiċ-ċitazzjoni u lliberat lill-konvenut l-ieħor Henry Gauci Borda *nomine* mill-osservazzjoni tal-ġudizzju, bl-ispejjeż mitluba; u dana wara li kkunsidrat illi:

B'digriet tagħha tad-19 ta' Mejju, 1983, dik il-Qorti nnominat lil Dr. Kenneth Gulia bħala perit legali, . Minn ezami ta' l-istess jirrizulta illi l-perit wasal għall-konklużjoni illi t-talba attriċi tirrigwarda *carton* wieħed (1) nieqes u hamsa (5) *cartons* oħra li kienu miftuħin b'diversi biċċiet ta' l-ilbies neqsin minn totalità ta' 38 *cartons*. L-imsemmija *cartons* kienu niżlu mill-vapur *de quo f'container* issiġġillat u li minn barra kienu ntbagħtu 38 *cartons*. B'hekk jiġi illi n-nuqqasijiet u ħsara saru wara li l-*container* niżel ix-xatt u għalhekk ir-responsabbiltà għandha tiġi debitata mis-soċjetà *Cargo Handling Co. Ltd.*;

Din il-Qorti taqbel perfettament mal-konklużjonijiet peritali, tadotthom u tagħmilhom tagħha;

Rat in-nota ta' l-appell tal-konvenut Godwin Abela *et noe*

ppreżentata fis-6 ta' Marzu, 1985;

Omissis;

Minn eżami akkurat tal-proċess il-Qorti hija sodisfatta li n-numru ta' "cartons" li rċeviet il-kumpanija konvenuta *The Cargo Handling Company Limited* kien dak ta' tmienja u tletin (38). Jirriżulta mid-dokument F6 (fol. 75) esebit mix-xhued George Farrugia u mid-deposizzjoni tiegħu li d-driver tat-trailer, li fih giet il-merkanzija in kwistjoni jaċċetta li rċieva tmienja u tletin (38) "cartons" ("scatolini"). Jirriżulta wkoll li meta gie miftuħ u "destuffed" il-"container" f' post taht il-kontroll tal-kumpanija konvenuta *The Cargo Handling Co. Limited* kienet saret "tally" mir-rappreżentant ta' l-aġent li ġab it-trailer (ix-xhud Martin Zammit) u mir-rappreżentant ta' l-istess kumpanija konvenuta wara li tneħħa s-sigill. It-tally sheet (Dok. P1 a fol. 66) iffirmata minn Martin Zammit, rappreżentant ta' l-aġent li ġab it-trailer, u mis-*Shed Clerk* tal-kumpanija konvenuta appellanti, turi li ġew ikkonsenjati erba' u teltin "cartons" u erbgħa "cartons" li l-kontenut tagħhom kien "loose" u li kienu ddanegġjati;

Il-kumpanija konvenuta appellanti fil-petizzjoni ta' l-appell tagħha (para. 7) interpretat it-tally sheet bħala li tfisser "34 cartons li minnhom hemm erbgħa cartons contents loose". Din is-sottomissjoni però hija inaċċettabbli għaliex il-Cargo Receipt rrilaxxata mill-istess kumpanija konvenuta appellanti tindika "38 Boxes Maglieria" taht l-intestatura "Description of Goods" u mbagħad taht l-intestatura "Remarks" inter alia tghid "1 Box Short Received". Hija inaċċettabbli wkoll għaliex kieku l-34 cartons indikati fit-tally sheet P1 kienu jinkludu l-erbgħa cartons bil-kontenut "loose", din iċ-ċirkostanza kienet tiġi b'xi mod

rilevata, mentri t-*tally sheet* juri li hemm biss indikat separatament minn xulxin l-34 “*cartons*” l-*erbgha* “*cartons*”;

Lanqas ma tista’ l-Qorti taççetta s-sottomissjoni tal-kumpanija konvenuta appellanti li t-*tally sheet* tinsab kontradetta minn dokumenti ohra, çjoè d-*Duty Entry Form* u l-*Cargo Receipt*;

Kwantu ghad-*Duty Entry Form* (Dok. D1 *tergo*) jirrizulta mid-deposizzjoni ta’ Alfred Cachia, *Administrative Officer* tad-Dwana, li minn meta giet skarikata mill-*container* sa dak in-nhar li giet liberata, il-merkanzija kienet taht il-kustodja tal-kumpanija konvenuta appellanti u d-Dwana tillibera l-merkanzija skond kif tippreżentahielu l-kumpanija konvenuta appellanti. L-istess xhud ikompli josserva li t-*tally sheets* m’humie x dokumenti tad-Dwana izda minn dokumenti li kellu quddiemu u anke mill-imsemmija *Duty Entry Form* jirrizulta li l-*Carton* Numru 11 giet ittallijata izda mhux ippreżentata ghar-rilaxx mill-kumpanija konvenuta appellanti. Meta gie “*destuffed*” il-*container*, skond l-istess xhud, din il-konsenja partikolari kienet tikkonsisti fi tmienja u tletin (38) “*cartons*”;

Kwantu ghall-*Cargo Receipt* dan id-dokument irrilaxxat mill-kumpanija konvenuta appellanti jsir wara li jiġu eżaminati, fil-kliem tax-xhud Joseph Paris, *Quay Superintendent* (fol. 51) li ffirmah “id-dokumenti u d-*Declaration* u *Disposal Order*, ix-*ships manifest*, *Gate Pass* u anke t-*tally sheets*”. Il-*Cargo Receipt* għalhekk kien *inter alia* bbażat fuq it-*tally sheet* u suppost jaqbel miegħu. It-*tally sheet* huwa d-dokument originali li jiġi, u fil-fatt giet, iffirmit mir-rappreżentant ta’ l-agent li jgħib it-*trailer* u mir-rappreżentant tal-kumpanija konvenuta appellanti u għalhekk huwa d-dokument li qablu fuqu l-partijiet interessati,

fosthom il-kumpanija konvenuta appellanti li għalhekk ma tistax tmur kontra dak li hi stess permezz tar-rappreżentant tagħha aċċettat;

Ikkunsidrat:

Kwantu mbagħad għall-“*cartons*” li kellhom in-nuqqas, il-Qorti tosserva li skond it-“*tally sheet*” fuq imsemmija, (Dok. P1) kien hemm erba’ “*cartons*” bil-kontenut tagħhom “*loose*”. Il-Qorti ma tarax li din hija prova sodisfacenti li kien hemm xi nuqqas fl-imsemmija erba’ “*cartons*”. Il-“*cartons*” jista’ jkollhom il-kontenut tagħhom “*loose*” u intant ikollhom il-kontenut tagħhom kollu kemm hu mingħajr ebda nuqqas. Għalhekk il-Qorti hi tal-fehma li fl-istat tal-provi għandu jingħad li għalkemm il-kontenut ta’ erba’ “*cartons*” kien “*loose*”, ma hemm xejn li juri li kien hemm nuqqas fihom meta rċeviethom il-kumpanija konvenuta appellanti li għalhekk hija responsabbli għal kwalunkwe nuqqas li għie stabbilit kif fil-fatt għie stabbilit, meta l-merkanzija għiet ikkonsenjata lill-importatur;

Għal dawn il-motivi l-Qorti tiddeċidi billi tiċhad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata. L-ispejjeż ta’ dan l-appell għandhom jiġu ssopportati mill-konvenuti appellanti Godwin Abela u John Cavallo *nomine*.
